

Slovenski računovodski standard 32 (2006)

RAČUNOVODSKE REŠITVE V ZAVAROVALNICAH

A. Uvod

Ta standard je povezan s splošnimi slovenskimi računovodskimi standardi (SRS) od 1 do 30. Ureja le tiste posebnosti pri vrednotenju sredstev in obveznosti do njihovih virov ter merjenju in izkazovanju odhodkov, prihodkov, poslovnega izida ter finančnih in denarnih tokov, ki so značilne za zavarovalnice. Obdeluje

- a) posebnosti vrst in načinov izkazovanja sredstev v zavarovalnicah,
- b) posebnosti vrst in načinov izkazovanja obveznosti do virov sredstev v zavarovalnicah,
- c) posebnosti razčlenjevanja stroškov in odhodkov v zavarovalnicah,
- č) posebnosti razčlenjevanja in merjenja prihodkov v zavarovalnicah,
- d) posebnosti razčlenjevanja in merjenja poslovnih izidov v zavarovalnicah,
- e) obliko bilance stanja v zavarovalnicah,
- f) obliko izkaza poslovnega izida v zavarovalnicah,
- g) obliko izkaza po neposredni metodi opredeljenih denarnih tokov v zavarovalnicah,
- h) obliko izkaza po posredni metodi opredeljenih denarnih tokov v zavarovalnicah,
- i) obliko izkaza gibanja kapitala v zavarovalnicah in
- j) razkritja.

Ta standard se opira na smernico o letnih izkazih in skupinskih (konsolidiranih) letnih izkazih zavarovalnih podjetij, ki jo je sprejela Evropska skupnost decembra 1991.

V njem predpisane oblike izkazov so namenjene zunanjemu računovodskemu poročanju za poslovne potrebe. Oblike poročanja za davčne in statistične potrebe urejajo posebni predpisi.

Z zavarovalnicami so v tem standardu mišljene vse organizacije, ki v Sloveniji zavarujejo premoženje in/ali osebe, torej vse zavarovalnice in pozavarovalnice v Sloveniji ter podružnice zavarovalnic s sedežem v tujini.

Standard (poglavje B) je treba brati skupaj z opredelitvami ključnih pojmov (poglavjem C), pojasnili (poglavjem Č) in Uvodom v slovenske računovodske standarde (2006).

B. Standard

a) Posebnosti vrst in načinov izkazovanja sredstev v zavarovalnicah

32.1. Za opredeljevanje in izkazovanje sredstev se v zavarovalnici uporabljajo SRS od 1 do 7 z dopolnitvami v skladu s SRS od 32.1 do 32.13.

32.2. Zavarovalnica mora v poslovnih knjigah ločeno spremljati vse vrste sredstev po posameznih osnovnih oblikah zavarovanj, v okviru slednjih pa še ločeno sredstva, financirana iz tehničnih rezervacij, po zavarovalnih vrstah, pri katerih mora oblikovati matematične rezervacije (kritno premoženje teh zavarovalnih vrst).

Zavarovalnica mora sredstva, ki zneskovno niso pomembna in niso financirana iz tehničnih virov ter katerih osnovnih oblik v trenutku njihovega nastanka oziroma knjiženja ni mogoče točno opredeliti, izkazovati v prevladujoči osnovni obliki zavarovanj.

32.3. (K SRS 1)¹ Zavarovalnica mora v poslovnih knjigah ločeno izkazovati opredmetena osnovna sredstva, financirana iz tehničnih virov, in jih razčlenjevati na

¹Členi se navezujejo na temeljne slovenske računovodske standarde.

opredmetena osnovna sredstva, financirana iz matematičnih rezervacij, in opredmetena osnovna sredstva, financirana iz drugih tehničnih virov.

32.4. (K SRS 1) Zavarovalnica mora v poslovnih knjigah ločeno spremljati opredmetena osnovna sredstva, namenjena neposrednemu izvajanju zavarovalne dejavnosti.

32.5. (K SRS 1) Opredmetena osnovna sredstva, ki so nepremičnine, pridobljene v zvezi z jamstvi za hipotekarna posojila, mora zavarovalnica izkazovati po pošteni vrednosti; če ni zanesljive informacije o tržni ceni, mora izkazovati pričakovano prodajno vrednost, zmanjšano za stroške vzdrževanja in prodajne stroške.

32.6. (K SRS 3) Zavarovalnica mora v poslovnih knjigah ločeno izkazovati dolgoročne finančne naložbe, financirane iz tehničnih virov.

32.7. (K SRS 3 in 6) Posamezne vrste dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb razvršča zavarovalnica v tele osnovne skupine:

- deleži v podjetjih,
- delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom ter kuponi skladov,
- dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom,
- deleži v investicijskih skladih,
- dana hipotekarna posojila,
- druga dana posojila,
- depoziti pri bankah,
- finančne naložbe pozavarovalnic iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih in
- druge finančne naložbe.

V skupino drugih danih posojil uvršča zavarovalnica tudi policna posojila. Če so policna posojila zavarovana tudi s hipoteko, jih mora spremljati med danimi hipotekarnimi posojili.

Pozavarovalnica ne sme pobotati terjatev iz finančnih naložb iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih z obveznostmi do cedentov iz naslova pozavarovalnih poslov.

Zavarovalnica ločeno spremlja finančne naložbe do družb v skupini in finančne naložbe do pridruženih družbj.

32.8. (K SRS 3 in 6) Zavarovalnica mora v poslovnih knjigah ločeno spremljati vrednostne papirje s spremenljivim donosom in vrednostne papirje s stalnim donosom. Vrednostne papirje, ki prinašajo obresti, mora uvrščati med vrednostne papirje s stalnim donosom, tudi če se obrestna mera lahko spreminja (recimo na medbančnem trgu).

32.9. (K SRS 3 in 6) Zavarovalnica, ki opravlja življenjska zavarovanja, mora ločeno spremljati naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

Te naložbe zajemajo naložbe, katerih vrednost je podlaga za opredeljevanje vrednosti ali donosov polic, ki se nanašajo na investicijski sklad, in naložbe, ki so namenjene kritju obveznosti, določenih na podlagi ustreznega indeksa. Zajemajo tudi naložbe za skupino zavarovancev v tontini, katerih sredstva so namenjena razdelitvi mednje.

Te naložbe mora izkazovati po pošteni vrednosti. Učinek okrepitve teh sredstev zavarovalnica upošteva kot prihodek. Ta se upošteva pri ugotavljanju in izkazovanju čistih neiztrženih dobičkov oziroma čistih neiztrženih izgub naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

32.10. (K SRS 4) Zaloge zajemajo v zavarovalnici poleg materiala in tistega drobnega inventarja, katerega ocenjena doba uporabnosti je največ leto dni, tudi v škodnih primerih poškodovane predmete, ki po rešitvi škodnih primerov pripadejo zavarovalnici in jih ta zajame med zaloge po ocenjeni pošteni vrednosti.

32.11. (K SRS 5.2) Kratkoročne terjatve mora zavarovalnica razčlenjevati na terjatve iz neposrednih zavarovanj, terjatve iz pozavarovanj in druge kratkoročne terjatve. Kratkoročne terjatve iz neposrednih zavarovanj zajemajo terjatve do zavarovalcev in terjatve do zavarovalnih posrednikov. Ločeno mora spremljati in izkazovati posamezne vrste terjatev do

pridruženih družb in do družb v skupini. Regresne terjatve mora izkazovati med drugimi terjatvami.

32.12. (K SRS 6) Zavarovalnica mora v poslovnih knjigah ločeno spremljati kratkoročne finančne naložbe, financirane iz tehničnih virov.

32.13. (K SRS 12) Kratkoročne aktivne časovne razmejitev mora zavarovalnica razčlenjevati na odložene stroške pridobivanja zavarovanj, prehodno nezaračunane prihodke od obresti in najemnin ter druge kratkoročne aktivne časovne razmejitev.

b) Posebnosti vrst in načinov izkazovanja obveznosti do virov sredstev v zavarovalnicah

32.14. Za opredeljevanje in izkazovanje obveznosti do virov sredstev se v zavarovalnici uporabljajo SRS od 8 do 11 z izjemami oziroma dopolnitvami, obdelanimi v SRS od 32.15 do 32.24.

32.15. Zavarovalnica mora v poslovnih knjigah ločeno spremljati vse vrste obveznosti do virov sredstev po posameznih osnovnih oblikah zavarovanj. Sodila za razmejevanje kapitala po posameznih osnovnih oblikah zavarovanj so sestavni del računovodskih usmeritev zavarovalnice in so predstavljena v pojasnilih k njenim računovodskim izkazom.

Zavarovalnica mora obveznosti do netehničnih virov sredstev, ki zneskovno niso pomembne in katerih osnovnih oblik v trenutku njihovega nastanka oziroma knjiženja ni mogoče točno opredeliti, izkazovati v prevladujoči osnovni obliki zavarovanj.

32.16. (K SRS 8) Rezerve mora zavarovalnica oblikovati v skladu z zakonskimi in statutarnimi določbami.

32.17. (K SRS 10) Tehnične rezervacije mora zavarovalnica oblikovati v zneskih, ki omogočajo poravnavo vseh razumno predvidljivih obveznosti iz zavarovalnih pogodb.

Zavarovalnica mora v poslovnih knjigah ločeno izkazovati tehnične vire, ki zajemajo prenosne premije, matematične rezervacije, škodne rezervacije, rezervacije za bonuse in popuste, izravnalne rezervacije, rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, ter druge tehnične rezervacije. Druge tehnične rezervacije med drugim lahko zajemajo rezervacije za staranje, če zavarovalnica izvaja zdravstvena zavarovanja, in rezervacije za kočljive zavarovalne pogodbe oziroma za še ne iztečene nevarnosti iz naslova zavarovalnih poslov. Če je znesek slednjih pomemben, ga mora zavarovalnica posebej izkazati v bilanci stanja ali razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, upoštevajo učinke okrepitev in oslabeitev tehničnih sredstev zadevnih zavarovanj.

Zavarovalnica mora v poslovnih knjigah spremljati in izkazovati kosmate tehnične vire, del, ki se nanaša na pozavarovanje, in čiste tehnične vire. Obveznosti zavarovalnice se nanašajo na čiste tehnične vire. V poslovnih knjigah mora ločeno spremljati tehnične vire po posameznih enotah zavarovanj.

32.18. Prenosna premija so odloženi prihodki iz naslova obračunanih zavarovalnih premij. Pri posameznem zavarovanju se nanaša na del v obračunskem obdobju obračunane premije, ki je opredeljen z razmerjem med časom zagotovljenega zavarovalnega kritja za del zavarovalne dobe po koncu obračunskega obdobja in celotnim časom zavarovalnega kritja, če lahko predpostavljamo sorazmernost zavarovalnega kritja in zavarovalne premije za vse dele zavarovalne dobe. Praviloma se izračuna posamično za vsako zavarovanje, ki velja še po zadnjem dnevu obračunskega obdobja. Zneski prenosnih premij se lahko ugotavljajo tudi z izračuni približkov, če je mogoče predpostaviti, da zagotavljajo približno enak izid kot natančni posamični izračuni. V prenosnih premijah so razmejene kosmate zavarovalne premije, zmanjšane za pozavarovalni del, lahko pa tudi za stroške pridobivanja zavarovanj, vračunane v obračunskem obdobju.

Načela časovno sorazmernega razmejevanja prihodkov od zavarovalnih premij ni mogoče uporabiti pri tistih vrstah zavarovanj, pri katerih ne velja predpostavka sorazmernosti

zavarovalnega kritja in zavarovalne premije v zavarovalni dobi (na primer pri gradbenem in montažnem zavarovanju).

32.19. Matematične rezervacije mora zavarovalnica razčlenjevati na matematične rezervacije življenjskih zavarovanj, matematične rezervacije zdravstvenih zavarovanj in matematične rezervacije drugih zavarovanj. V matematičnih rezervacijah mora izkazovati sedanje vrednosti ocenjenih bodočih obveznosti za nadomestila na podlagi življenjskih, zdravstvenih in tistih drugih zavarovanj, pri katerih morajo oblikovati matematične rezervacije, zmanjšane za sedanje vrednosti bodočih vplačil tehnične premije. Matematične rezervacije mora izračunavati na podlagi posamičnega izračuna za vsako zavarovanje. Le izjemoma se lahko izračunajo približki, če je mogoče predpostaviti, da bodo zagotovili približno enak izid kot natančni izračuni.

Zavarovalnica lahko zajema med matematične rezervacije tudi tisti del zavarovalnih premij, ki se nanaša na čiste prenosne premije življenjskih, zdravstvenih zavarovanj in drugih zavarovanj, pri katerih mora oblikovati matematične rezervacije, ter na rezervacijo za bonuse in popuste pri teh zavarovanjih.

Zavarovalnica lahko izračunane matematične rezervacije zmanjša za del v obračunskem obdobju nastalih stroškov pridobivanja zavarovanj, če so v obdobju obračuna zavarovalne premije všteti med poslovne odhodke. Če pa stroške pridobivanja zavarovanj v obračunskem obdobju odloži in izkaže med aktivnimi časovnimi razmejitvami, se matematične rezervacije za ta del stroškov ne zmanjšajo.

Matematične rezervacije se povečajo za del razlike med uresničeni in načrtovani zneski, ki izhajajo iz kalkulativnih sestavin premije življenjskih zavarovanj v povezavi z odhodki, ali/in za del deleža v dobičku iz zavarovanj skupine življenjskih zavarovanj, ki ne pomeni odhodkov zavarovalnice.

32.20. Škodne rezervacije morajo zajemati poleg ocenjenih obveznosti za nastale, prijavljene, a še ne rešene škode tudi ocenjene obveznosti za že nastale, a še ne prijavljene škode, v skladu z načelom priznavanja obveznosti za odškodnine ob uresničitvi zavarovanih nevarnosti. Obveznosti za že nastale škode morajo zajemati poleg ocenjenih odškodnin tudi ocenjene stroške reševanja škodnih primerov. Obveznosti za že prijavljene škode se praviloma opredeljujejo na podlagi ocene obveznosti za vsako posamično škodo, obveznosti za še ne prijavljene škode pa na podlagi statističnih podatkov o tovrstnih škodah v prejšnjih letih, popravljenih za sprotne gibanja (sprotne trende) ob upoštevanju vseh drugih dejavnikov. Škodne rezervacije ne zajemajo dela zneskov za poravnavo škod, ki bo predvidoma pokrit s prihodki od pozavarovanja ali ki ga bodo predvidoma po načelu subrogacije povrnile tretje osebe, in danih predplačil na račun teh škod. Slednje zneske zavarovalnica oceni ob upoštevanju načela previdnosti. Ocenjene iztržljive vrednosti v škodnih primerih poškodovanih predmetov, ki jih bo predvidoma v imenu in za račun zavarovalcev odprodala, mora odšteti od ocenjene vrednosti obveznosti za že nastale škode.

Zavarovalnica praviloma ne sme uporabljati postopka diskontiranja pri oceni obveznosti v okviru škodnih rezervacij. Diskontiranje je izjemoma mogoče le, če odškodnina predvidoma zapade v plačilo vsaj štiri leta po dnevu bilanciranja, če se izvaja po dovoljenem postopku, če zavarovalnica upošteva vse dejavnike, ki bi lahko povečali znesek odškodnine, če ima zadostne podatke za oceno časovne razporeditve zneskov in obračunavanja odškodnin ter če diskontna stopnja ne presega predvidene donosnosti naložb sredstev, financiranih iz teh virov. Diskontna stopnja, ki jo uporabi za izračun sedanjih vrednosti, ne sme presegati previdne ocene donosnosti naložb sredstev škodnih rezervacij v obdobju, potrebnem za izplačilo odškodnin iz teh rezervacij. Prav tako ne sme presegati niti povprečne donosnosti naložb sredstev teh rezervacij v zadnjih petih letih niti donosnosti naložb teh sredstev v letu pred sestavitvijo bilance stanja.

32.21. Izravnalne rezervacije mora zavarovalnica oceniti na podlagi statističnih zakonitosti škodnega procesa pri posameznih vrstah zavarovanj.

32.22. (K SRS 9) Zavarovalnica mora med dolgoročnimi obveznostmi posebej izkazovati obveznosti za finančne naložbe pozavarovateljev iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih.

32.23. (K SRS 9 in 11) Zavarovalnica mora med obveznostmi iz financiranja posebej izkazovati obveznosti do bank.

32.24. (K SRS 11) Med kratkoročnimi obveznostmi mora zavarovalnica ločeno spremljati kratkoročne obveznosti iz neposrednih zavarovanj (razčlenjene na obveznosti do zavarovalcev, obveznosti do zavarovalnih posrednikov in druge obveznosti iz zavarovanj), kratkoročne obveznosti iz pozavarovanja in druge kratkoročne obveznosti.

c) Posebnosti razčlenjevanja stroškov in odhodkov v zavarovalnicah

32.25. Za razčlenjevanje stroškov se v zavarovalnici uporabljajo SRS od 13 do 16 z izjemami oziroma dopolnitvami, obdelanimi v SRS 32.26 in 32.27.

32.26. (K SRS 16) Zavarovalnica mora stroške razčlenjevati na stroške škod, stroške preventivne dejavnosti, stroške vračunanih bonusov in popustov pri zavarovalnih premijah, obratovalne (poslovalne) stroške, stroške naložb in druge zavarovalne stroške. Stroške škod mora razčlenjevati na odškodnine in cenilne stroške po enotah zavarovanj ter znotraj njih na kosmate zneske in pozavarovalne deleže.

Naravne vrste stroškov izvajanja zavarovalnih poslov mora razčlenjevati na funkcionalne skupine stroškov. Te so: cenilni stroški, stroški upravljanja sredstev, stroški pridobivanja zavarovanj in drugi obratovalni stroški. Zadnji dve skupini stroškov sestavljata obratovalne stroške zavarovalnice (v ožjem pomenu). Cenilni stroški so sestavni del stroškov škod, stroški upravljanja sredstev pa sestavni del odhodkov naložb. Drugi obratovalni stroški zajemajo tiste dele stroškov dela, amortizacije sredstev, potrebnih za obratovanje, in drugih naravnih vrst stroškov, ki niso zajeti v drugih funkcionalnih skupinah stroškov. Stroške naložb mora razčlenjevati na stroške obresti in druge stroške financiranja naložb, amortizacijo naložb sredstev, ki niso potrebna za obratovanje, in druge stroške naložb.

32.27. Stroškovni nosilci so v zavarovalnici praviloma posamezne enote zavarovanj, to je vrste ali podvrste zavarovanj. Kadar pa obstajajo statistične podlage za razlikovanje zavarovalnih premij še znotraj enote zavarovanj (zavarovalnica lahko tudi znotraj posamezne enote zavarovanj različno opredeljuje posamezne sestavine premije, npr. tehnično premijo, stroške sklepanja zavarovanj ...), je stroškovni nosilec lahko tudi del enote zavarovanj.

Stroški škod po posameznih enotah zavarovanj oziroma njihovih delih se v predračunih ocenijo po aktuarskih metodah.

Za realno izkazovanje uspešnosti po enotah zavarovanj in za realno oblikovanje obratovalnega dodatka pri kalkulaciji zavarovalnih premij mora zavarovalnica spremljati nekatere stroške po enotah zavarovanj; taki stroški so odškodnine, zmanjšane za morebitne regrese, cenilni stroški, stroški za preventivno dejavnost, drugi zavarovalni stroški in tisti obratovalni stroški, ki jih je mogoče neposredno povezovati s posamezno enoto zavarovanj. Obratovalne stroške in tiste druge zavarovalne stroške, ki jih ni mogoče neposredno povezati z opravljanjem poslov v zvezi s posamezno enoto zavarovanj, mora zavarovalnica razporediti na posamezne stroškovne nosilce v skladu s SRS 16 – Stroški po vrstah, mestih in nosilcih.

32.28. (K SRS 17) Za razčlenjevanje in merjenje odhodkov se v zavarovalnici uporablja SRS 17 z dopolnitvami, obdelanimi v SRS 32.29 in 32.31.

32.29. Poslovne odhodke sestavljajo v zavarovalnici čisti odhodki za škode, odhodki za povečanja matematičnih rezervacij, čisti odhodki za bonuse in popuste, odhodki za povečanja izravnalnih rezervacij, odhodki za povečanja drugih čistih tehničnih rezervacij, odhodki za čiste obratovalne stroške, drugi čisti zavarovalni odhodki in tisti del odhodkov naložb, ki se ne nanaša na finančne odhodke.

Čisti odhodki za škode so za obračunsko obdobje obračunani stroški škod, to je v obračunskem obdobju obračunani zneski škod, povečani za povečanja oziroma zmanjšani za zmanjšanja škodnih rezervacij brez pozavarovalnega deleža v teh škodah. Čisti odhodki za škode ne zajemajo dela odškodnin, ki je po načelu subrogacije povezan z regresnimi terjatvami, in dela zneskov škod, ki ga zavarovalnica nadomesti s čisto iztržljivo vrednostjo od prodaje v škodnih primerih poškodovanih predmetov.

Finančne odhodke zavarovalnica uvršča med odhodke naložb.

32.30. Odhodke naložb zavarovalnica razčlenjuje na odhodke naložb, financiranih iz posameznih vrst tehničnih rezervacij in prenosnih premij, in odhodke naložb, financiranih iz drugih virov. Zavarovalnica mora zagotavljati podatke o odhodkih naložb tehničnih sredstev po osnovnih oblikah, skupinah in podskupinah zavarovanj ter po možnosti tudi po osnovnih enotah zavarovanj. Odhodki naložb tehničnih sredstev se lahko ugotavljajo oziroma razvrščajo na podlagi povprečnega stanja tehničnih rezervacij in prenosnih premij po omenjenih kategorijah.

32.31. Učinek presežka oslabitev nad okrepitevami naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, zavarovalnica izkazuje kot čiste neiztržene izgube zadevnih naložb.

č) Posebnosti razčlenjevanja in merjenja prihodkov v zavarovalnicah

32.32. Za razčlenjevanje in merjenje prihodkov se v zavarovalnici uporablja SRS 18 z izjemami oziroma dopolnitvami, obdelanimi v SRS od 32.33 do 32.35.

32.33. Poslovne prihodke sestavljajo v zavarovalnici čisti prihodki od zavarovalnih premij, prihodki zaradi zmanjšanja matematičnih rezervacij, prihodki zaradi zmanjšanja izravnalnih rezervacij, prihodki zaradi zmanjšanja drugih tehničnih rezervacij, drugi čisti zavarovalni prihodki in tisti del prihodkov naložb, ki se ne nanaša na finančne prihodke.

Finančne prihodke mora zavarovalnica uvrščati med prihodke naložb.

32.34. Prihodki od zavarovalnih premij so čisti prihodki od zavarovalnih premij ter so izračunani iz obračunanih kosmatih zavarovalnih premij v obračunskem obdobju, zmanjšanih za pozavarovalni del premij in popravljenih za spremembo čiste prenosne premije. Zavarovalnica mora zato v poslovnih knjigah ločeno spremljati obračunane kosmate zavarovalne premije, pozavarovalne premije in prenosne premije. Med prihodke od zavarovalnih premij ne sme všteti zneskov davkov ali drugih dajatev, povezanih z zavarovalnimi premijami.

32.35. Prihodke naložb mora zavarovalnica razčlenjevati na prihodke naložb, ki so financirane iz posameznih vrst tehničnih rezervacij in prenosnih premij, in prihodke naložb, ki so financirane iz drugih virov. Zavarovalnica mora zagotavljati podatke o prihodkih naložb tehničnih sredstev po osnovnih oblikah, skupinah in podskupinah ter po možnosti tudi po osnovnih enotah zavarovanj. Prihodki naložb tehničnih sredstev se lahko ugotavljajo oziroma razvrščajo na podlagi povprečnega stanja tehničnih rezervacij in prenosnih premij po omenjenih kategorijah.

32.36. Učinek presežka okrepitev nad oslabitvami naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, zavarovalnica izkazuje kot čiste neiztržene dobičke zadevnih naložb.

d) Posebnosti razčlenjevanja in merjenja poslovnih izidov v zavarovalnicah

32.37. Pri ugotavljanju in obravnavanju raznih vrst izidov se v zavarovalnici uporablja SRS 19 z izjemami oziroma dopolnitvami, obdelanimi v SRS 32.38 in 32.39.

32.38. Zavarovalnica mora ugotavljati izid iz življenjskih zavarovanj, izid iz zdravstvenih zavarovanj, izid iz drugih zavarovanj ter čisti izid obračunskega obdobja.

Vse naštete izide mora zavarovalnica ugotavljati za osnovne oblike zavarovanj in za zavarovalnico kot celoto. Vse naštete izide razen izida čistega izida obračunskega obdobja mora ugotavljati tudi po podskupinah in po možnosti tudi po enotah zavarovanj.

Pri izračunavanju izidov iz zavarovanj po osnovnih oblikah zavarovanj mora zavarovalnica upoštevati tudi donose naložb iz tehničnih virov teh zavarovanj.

Pri izračunavanju izidov iz življenjskih in zdravstvenih zavarovanj mora zato zavarovalnica izkazovati prihodke in odhodke naložb, ki so financirane iz tehničnih in

netehničnih virov teh zavarovanj, ter od njih odšteti donos naložb, ki niso financirane iz tehničnih virov teh zavarovanj. Ta donos mora izkazati v izračunu izida zavarovalnice.

Pri izračunavanju izidov iz drugih zavarovanj mora zavarovalnica izkazovati donose naložb, ki so financirane iz tehničnih virov teh zavarovanj, ki jih prenese iz izračuna izida zavarovalnice.

Pri izračunu izida zavarovalnice mora zavarovalnica izkazovati prihodke in odhodke naložb, ki so financirane iz netehničnih virov in iz tehničnih virov drugih zavarovanj (to je vseh razen življenjskih in zdravstvenih). Ocenjeni del donosov teh naložb, ki izhaja iz naložb, ki so financirane iz tehničnih virov drugih zavarovanj, mora zavarovalnica prenesti iz izračuna izida zavarovalnice v izračun izida iz drugih zavarovanj.

Zavarovalnica mora izkazovati finančne prihodke in odhodke med prihodki in odhodki naložb.

32.39. Zavarovalnica mora izkazovati po enotah in podskupinah zavarovanj tudi tehnični izid ter tehnični izid, povečan za razliko med prihodki in odhodki naložb, ki so financirane iz posameznih vrst tehničnih virov. Tehnični izid je razlika med prihodki od tehnične premije in odhodki za škode, povečana za zmanjšanje oziroma zmanjšana za povečanje ostalih tehničnih rezervacij, ki niso upoštevane pri opredelitvi prihodkov od tehnične premije in odhodkov za škode.

e) Oblika izkaza stanja v zavarovalnicah

32.40. Izkaz stanja je temeljni računovodski izkaz, v katerem je resnično in pošteno prikazano stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja. Ima obliko dvostranske uravnotežene bilance stanja.

Bilanco stanja mora zavarovalnica sestavljati ločeno za posamezne osnovne oblike neposrednih zavarovanj ter za zavarovalnico kot celoto. Pozavarovalnice pripravljajo enotno bilanco stanja za vse osnovne oblike neposrednih zavarovanj.

Bilanca stanja mora imeti pri vseh vrstah zavarovalnic, ne glede na njihovo velikost, najmanj tele postavke:

Sredstva

A. Neopredmetena sredstva, dolgoročne aktivne časovne razmejitve in odložene terjatve za davek

1. Neopredmetena dolgoročna sredstva
2. Dobro ime
3. Predujmi za neopredmetena sredstva
4. Dolgoročno odloženi stroški pridobivanja zavarovanj
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve
6. Odložene terjatve za davek

B. Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe

I. Zemljišča in zgradbe

1. Zemljišča (zavarovalnica mora ločeno izkazovati zemljišča za zavarovalno dejavnost in druga zemljišča)
2. Zgradbe (zavarovalnica mora ločeno izkazovati zgradbe za zavarovalno dejavnost in druge zgradbe)

II. Finančne naložbe v družbah v skupini in v pridruženih družbah

1. Delnice in deleži v družbah v skupini
2. Dolžniški vrednostni papirji in posojila, dana drugim družbam v skupini
3. Delnice in deleži v pridruženih družbah
4. Dolžniški vrednostni papirji in posojila, dana pridruženim družbam

III. Druge finančne naložbe

1. Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom in kuponi skladov
2. Dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom
3. Deleži v investicijskih skladih
4. Dana hipotekarna posojila
5. Druga dana posojila
6. Depoziti pri bankah
7. Ostale finančne naložbe

IV. Finančne naložbe pozavarovalnic iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih

C. Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

Č. Terjatve (v postavkah I, II in III mora zavarovalnica posebej izkazovati del terjatev do pridruženih družb in do družb v skupini)

- I. Terjatve iz neposrednih zavarovanj
 1. Terjatve do zavarovalcev
 2. Terjatve do zavarovalnih posrednikov
- II. Terjatve iz pozavarovanja
- III. Druge terjatve
- IV. Nevplačani vpoklicani kapital

D. Razna sredstva

- I. Opredmetena osnovna sredstva razen zemljišč in zgradb
 1. Oprema
 2. Druga opredmetena osnovna sredstva
- II. Denarna sredstva
- III. Zaloge in druga sredstva
 1. Zaloge
 2. Druga sredstva

E. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

1. Prehodno nezaračunani prihodki od obresti in najemnin
2. Kratkoročno odloženi stroški pridobivanja zavarovanj
3. Druge kratkoročne aktivne časovne razmejitve

Obveznosti do virov sredstev

A. Kapital

- I. Vpoklicani kapital
 1. Osnovni kapital
 2. Nepoklicani kapital (kot odbitna postavka)
- II. Kapitalske rezerve
- III. Rezerve iz dobička
 1. Varnostna rezerva
 2. Zakonske in statutarne rezerve
 3. Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže
 4. Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)
 5. Druge rezerve iz dobička
- IV. Presežek iz prevrednotenja
- V. Preneseni čisti poslovni izid
- V. Čisti poslovni izid poslovnega leta

B. Podrejene obveznosti

C. Čiste tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij (v postavkah dela C, razen pri V, mora zavarovalnica izkazati kosmati znesek in pozavarovalni del, v bilančni znesek pa vštovati razliko med njima)

- I. Čiste prenosne premije
- II. Čiste matematične rezervacije
- III. Čiste škodne rezervacije
- IV. Čiste rezervacije za bonuse in popuste
- V. Izravnalne rezervacije
- VI. Druge čiste tehnične rezervacije

Č. Čiste rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje (kosmati znesek in pozavarovalni del kot odbitna postavka)

D. Rezervacije za druge nevarnosti in stroške

1. Rezervacije za pokojnine
2. Druge rezervacije

E. Obveznosti za finančne naložbe pozavarovateljev iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih

F. Druge obveznosti (v postavkah I do V zavarovalnica ločeno izkazuje del obveznosti do pridruženih družb in do družb v skupini)

- I. Obveznosti iz neposrednih zavarovanj
 1. Obveznosti do zavarovalcev
 2. Obveznosti do zavarovalnih posrednikov
- II. Obveznosti iz pozavarovanja
- III. Posojila, zavarovana z vrednostnimi papirji s stalnim donosom (zavarovalnica posebej izkazuje zamenljiva posojila, zavarovana z vrednostnimi papirji s stalnim donosom)
- IV. Obveznosti do bank
- V. Ostale obveznosti

G. Pasivne časovne razmejitve (razen odloženih prihodkov od premij)

f) Oblika izkaza poslovnega izida v zavarovalnicah

32.41. Izkaz poslovnega izida v zavarovalnicah se praviloma sestavi v stopenjski obliki in ima pri vseh vrstah zavarovalnic, ne glede na njihovo velikost, najmanj tele postavke:

A. Izkaz izida iz drugih zavarovanj (razen življenjskih in zdravstvenih)

- I. Čisti prihodki od zavarovalnih premij
 1. Obračunane kosmate zavarovalne premije
 - 2. Obračunane pozavarovalne premije
 - ± 3. Sprememba kosmatih prenosnih premij
 - ± 4. Sprememba prenosnih premij za pozavarovalni del
- II. Donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz rednega delovanja
- III. Drugi čisti zavarovalni prihodki
- IV. Čisti odhodki za škode
 1. Obračunani kosmati zneski škod
 - 2. Obračunani deleži pozavarovateljev
 - ± 3. Sprememba kosmatih škodnih rezervacij
 - ± 4. Sprememba škodnih rezervacij za pozavarovalni del
- ± V. Sprememba drugih čistih tehničnih rezervacij

- VI. Čisti odhodki za bonuse in popuste
- VII. Čisti obratovalni stroški
 - 1. Stroški pridobivanja zavarovanj
 - ± 2. Sprememba v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj
 - 3. Drugi obratovalni stroški
 - 4. Prihodki od pozavarovalnih provizij in iz deležev v pozitivnem tehničnem izidu iz posameznih pozavarovalnih pogodb
- VIII. Drugi čisti zavarovalni odhodki
 - 1. Odhodki za preventivno dejavnost
 - 2. Ostali čisti zavarovalni odhodki
- ± IX. Sprememba izravnalnih rezervacij
- X. Izid iz drugih zavarovanj (I + II + III – IV ± V – VI – VII – VIII ± IX)

B. Izkaz izida iz življenjskih zavarovanj

- I. Čisti prihodki od zavarovalnih premij
 - 1. Obračunane kosmate zavarovalne premije
 - 2. Obračunane pozavarovalne premije
 - ± 3. Sprememba čistih prenosnih premij
- II. Prihodki naložb
 - 1. Prihodki iz deležev v podjetjih
 - 1.1. Prihodki iz deležev v podjetjih v skupini
 - 1.2. Prihodki iz deležev v pridruženih podjetjih
 - 1.3. Prihodki iz deležev v drugih podjetjih
 - 2. Prihodki drugih naložb (v postavkah 2.1, 2.2 in 2.3 zavarovalnica ločeno izkazuje prihodke naložb v pridruženih podjetjih in v podjetjih v skupini)
 - 2.1. Prihodki od zemljišč in zgradb
 - 2.2. Prihodki od obresti
 - 2.3. Drugi prihodki naložb
 - 2.3.1. Prevrednotovalni finančni prihodki
 - 2.3.2. Drugi finančni prihodki
 - 3. Prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb
 - 4. Dobički pri odtujitvah naložb
- III. Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje
- IV. Drugi čisti prihodki od zavarovanja
- V. Čisti odhodki za škode
 - 1. Obračunani kosmati zneski škod
 - 2. Obračunani deleži pozavarovateljev
 - ± 3. Sprememba kosmatih škodnih rezervacij
 - ± 4. Sprememba škodnih rezervacij za pozavarovalni del
- ± VI. Sprememba ostalih čistih tehničnih rezervacij
 - 1. Sprememba matematičnih rezervacij
 - 1.1. Sprememba kosmatih rezervacij
 - ± 1.2. Sprememba pozavarovalnega deleža
 - 2. Sprememba drugih čistih rezervacij
- VII. Čisti odhodki za bonuse in popuste
- VIII. Čisti obratovalni stroški

- ± 1. Stroški pridobivanja zavarovanj
- ± 2. Sprememba v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj
- 3. Drugi obratovalni stroški
- 4. Prihodki od pozavarovalnih provizij in iz deležev v pozitivnem tehničnem izidu iz pozavarovalnih pogodb
- IX. Odhodki naložb
 - 1. Amortizacija naložb sredstev, ki niso potrebna za obratovanje
 - 2. Odhodki za upravljanje sredstev, odhodki za obresti in drugi finančni odhodki
 - 3. Prevrednotovalni finančni odhodki
 - 4. Izgube pri odtujitvah naložb
- X. Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje
- XI. Drugi čisti zavarovalni odhodki
 - 1. Odhodki za preventivno dejavnost
 - 2. Ostali čisti zavarovalni odhodki
- XII. Donos naložb, prenesen v izkaz izida iz rednega delovanja
- XIII. Izid iz življenjskih zavarovanj (I+ II + III + IV – V ± VI – VII – VIII – IX – X – XI – XII)

C. Izkaz izida iz zdravstvenih zavarovanj

Razčlenitev kot pri B

Č. Izračun čistega izida zavarovalnice

I. Izid iz drugih zavarovanj (A.X)

II. Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)

III. Izid iz zdravstvenih zavarovanj (C.XIII)

IV. Prihodki naložb

1. Prihodki iz deležev v družbah

1.1. Prihodki iz deležev v družbah v skupini

1.2. Prihodki iz deležev v pridruženih družbah

1.3. Prihodki iz deležev v drugih družbah

2. Prihodki drugih naložb (v postavkah 2.1, 2.2 in 2.3 zavarovalnica ločeno izkazuje prihodke naložb v pridruženih družbah in v družbah v skupini)

2.1. Prihodki od zemljišč in zgradb

2.2. Prihodki od obresti

2.3. Drugi prihodki naložb

2.3.1. Prevrednotovalni finančni prihodki

2.3.2. Drugi finančni prihodki

3. Prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb

4. Dobički pri odtujitvah naložb

V. Donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)

VI. Donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj (C.XII)

VII. Odhodki naložb

1. Amortizacija naložb sredstev, ki niso potrebna za obratovanje

2. Odhodki za upravljanje sredstev, odhodki za obresti in drugi finančni odhodki

3. Prevrednotovalni finančni odhodki

4. Izgube pri odtujitvah naložb

VIII. Donos naložb, prenesen v izkaz izida iz drugih zavarovanj (A.II)

IX. Drugi prihodki iz zavarovanj

1. Drugi prihodki iz drugih zavarovanj
2. Drugi prihodki iz življenjskih zavarovanj
3. Drugi prihodki iz zdravstvenih zavarovanj

X. Drugi odhodki iz zavarovanj

1. Drugi odhodki iz drugih zavarovanj
2. Drugi odhodki iz življenjskih zavarovanj
3. Drugi odhodki iz zdravstvenih zavarovanj

XI. Drugi prihodki

XII. Drugi odhodki

XIII. Davek iz dobička

XIV. Odloženi davki

XV. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja (Č.I + Č.II + Č.III + Č.IV + Č.V + Č.VI – Č.VII – Č.VIII + Č.IX – Č.X + Č.XI – Č.XII – Č.XIII ± Č.XIV)

g) Oblika izkaza po neposredni metodi opredeljenih denarnih tokov v zavarovalnicah

32.42. V izkazu po neposredni metodi opredeljenih denarnih tokov zavarovalnice so potrebne najmanj te postavke:

A. Denarni tokovi pri poslovanju

a) Prejemki pri poslovanju

1. Plačane zavarovalne premije
2. Plačila pozavarovateljev (za deleže v škodah in provizije)
3. Drugi prejemki pri poslovanju

b) Izdatki pri poslovanju

1. Izdatki za plačane škode
2. Izdatki za plačila pozavarovalnih premij
3. Izdatki za preventivno dejavnost
4. Izdatki za plače in deleže zaposlencev v dobičku
5. Izdatki iz naslova rezervacij, ki niso upoštevani pri izdatkih za izplačane škode
6. Izdatki za dajatve vseh vrst
7. Drugi izdatki pri poslovanju

c) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (b + a)

B. Denarni tokovi pri naložbenju

a) Prejemki pri naložbenju

1. Prejemki od obresti, ki se nanašajo na naložbenje in na
 - naložbe, financirane iz tehničnih virov
 - druge naložbe
2. Prejemki od deležev iz dobička drugih, ki se nanašajo na
 - naložbe, financirane iz tehničnih virov
 - druge naložbe
3. Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev, financiranih iz
 - tehničnih virov

- drugih virov
- 4. Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov
- 5. Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov
- 6. Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov

b) Izdatki pri naložbenju

1. Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev
2. Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov
3. Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov
4. Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov

c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (b + a)

C. Denarni tokovi pri financiranju

a) Prejemki pri financiranju

1. Prejemki od vplačanega kapitala
2. Prejemki od dobljenih dolgoročnih posojil
3. Prejemki od dobljenih kratkoročnih posojil

b) Izdatki pri financiranju

1. Izdatki za dane obresti
2. Izdatki za vračila kapitala
3. Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti
5. Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti
6. Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku

c) Prebitek prejemkov pri financiranju (a manj b) ali prebitek izdatkov pri financiranju (b manj a)

Č. Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov

- x) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ac, Bc in Cc)
- +
- y) Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov

Vsi izdatki so v izkazu denarnih tokov izkazani kot negativne postavke.

h) Oblika izkaza po posredni metodi opredeljenih denarnih tokov v zavarovalnicah

32.43. V izkazu po posredni metodi opredeljenih denarnih tokov zavarovalnice so potrebne najmanj te postavke:

A. Finančni tokovi pri poslovanju

a) Postavke izkaza poslovnega izida

Obračunane čiste zavarovalne premije v obdobju
Prihodki naložb (razen finančnih prihodkov), financiranih iz

- tehničnih virov
- drugih virov

Drugi poslovni prihodki (razen za prevrednotenje in brez zmanjšanja rezervacij) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev

- Obračunani čisti zneski škod v obdobju
- Obračunani stroški bonusov in popustov
- Čisti obratovalni stroški brez stroškov amortizacije in brez spremembe v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj
- Odhodki naložb (brez amortizacije in finančnih odhodkov), financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov
- Drugi poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotovanje in brez povečanja rezervacij)
- Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih

b) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) **poslovnih postavk bilance stanja**

Začetne manj končne terjatve iz neposrednih zavarovanj
Začetne manj končne terjatve iz pozavarovanj
Začetne manj končne druge poslovne terjatve
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve
Začetne manj končne odložene terjatve za davek
Začetne manj končne zaloge
Končni manj začetni dolgovi iz neposrednih zavarovanj
Končni manj začetni dolgovi iz pozavarovanj
Končni manj začetni drugi poslovni dolgovi
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve (razen prenosnih premij)
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek

c) Prebitok pritokov pri poslovanju ali prebitok odtokov pri poslovanju (a + b)

B. Denarni tokovi pri naložbenju

a) Prejemki pri naložbenju

1. Prejemki od obresti, ki se nanašajo na naložbenje in na
 - naložbe, financirane iz tehničnih virov
 - druge naložbe
2. Prejemki od deležev iz dobička drugih, ki se nanašajo na
 - naložbe, financirane iz tehničnih virov
 - druge naložbe
3. Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov

4. Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov
5. Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov
6. Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov

b) Izdatki pri naložbenju

1. Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev
2. Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov
3. Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov
4. Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb, financiranih iz
 - tehničnih virov
 - drugih virov

c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (b + a)

C. Denarni tokovi pri financiranju

a) Prejemki pri financiranju

1. Prejemki od vplačanega kapitala
2. Prejemki od dobljenih dolgoročnih posojil
3. Prejemki od dobljenih kratkoročnih posojil

b) Izdatki pri financiranju

1. Izdatki za dane obresti
2. Izdatki za vračila kapitala
3. Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti
5. Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti
6. Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku

c) Prebitek prejemkov pri financiranju (a manj b) ali prebitek izdatkov pri financiranju (b manj a) Č. Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov

- x) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ac, Bc in Cc)
- +
- y) Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov

Vsi izdatki so v izkazu denarnih tokov izkazani kot negativne postavke.

i) Oblika izkaza gibanja kapitala

32.44. Zavarovalnica sestavi izkaz gibanja kapitala praviloma ločeno za posamezne osnovne oblike zavarovanj po rešitvi I iz SRS 27 tako, da prikaže spremembe vseh sestavin kapitala, zajetih v bilanco stanja. Izkaz gibanja kapitala ima obliko sestavljene razpredelnice sprememb vseh sestavin kapitala. V tem standardu je kot izhodiščna predlagana rešitev b.

j) Razkritja

32.45. Zavarovalnica mora poleg razkritij, ki jih zahtevajo SRS od 32.1 do 32.44, v pojasnilih k računovodskim izkazom za druga zavarovanja (vsa zavarovanja, razen življenjskih in zdravstvenih), navesti zneske

- a) obračunanih kosmatih zavarovalnih premij v poslovnem letu,
- b) obračunanih kosmatih zavarovalnih premij za poslovno leto,
- c) obračunanih kosmatih zneskov škod za poslovno leto,
- č) kosmatih obratovalnih stroškov ter
- d) pozavarovalnega izida, in sicer
 - čistega, to je razlike med obračunanimi kosmatimi zavarovalnimi premijami, danimi v pozavarovanje, in iz pozavarovanja kritimi obračunanimi kosmatimi zneski škod za poslovno leto, ter
 - kosmatega, to je čistega, povečanega za prihodke od pozavarovalnih provizij in iz deležev v pozitivnem tehničnem izidu iz posameznih pozavarovalnih pogodb.

Te zneske mora zavarovalnica, ki izvaja neposredna zavarovanja, razčlenjevati najmanj na tele vrste in podskupine zavarovanj:

- a) nezgodno in zdravstveno,
- b) zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil,
- c) druga zavarovanja motornih vozil,
- č) zavarovanje pomorskega in letalskega prometa ter prevoza blaga,
- d) požarno zavarovanje in druga zavarovanja premoženja,
- e) zavarovanja druge odgovornosti,
- f) zavarovanje kreditov in zavarovanja varščin,
- g) zavarovanje stroškov pravnega postopka,
- h) zavarovanje pomoči ter
- i) druga zavarovanja.

Ni nujno, da zavarovalnica v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriva zneske za tiste naštete vrste in podskupine zavarovanj, pri katerih obračunane kosmate zavarovalne premije v poslovnem letu za neposredno zavarovanje ne presegajo tolarske vrednosti 10 milijonov evrov, v vsakem primeru pa mora razkrivati zneske za tri največje podskupine oziroma vrste zavarovanj.

32.46. Zavarovalnica mora poleg razkritij, ki jih zahtevajo členi SRS od 32.1 do 32.44, v pojasnilih k računovodskim izkazom za življenjska in zdravstvena zavarovanja izkazovati zneske v poslovnem letu obračunanih kosmatih zavarovalnih premij, razčlenjene na

- a) premije za posamična in premije za skupinska zavarovanja,
- b) premije, ki se plačujejo v obrokih, in premije, ki se plačujejo z enkratnim vplačilom, ter
- c) premije iz pogodb z nespremenljivimi zavarovalnimi vsotami, iz pogodb z deležem v dobičku in iz pogodb, pri katerih zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje.

Posameznih zneskov iz točk a), b) in c) SRS 32.46 ni treba razkrivati, če ne presegajo 10 % v poslovnem letu obračunanih zavarovalnih premij.

Za življenjska in zdravstvena zavarovanja mora zavarovalnica navesti tudi zneske čistih in zneske kosmatih pozavarovalnih izidov.

32.47. Če dosega zavarovalnica več kot 5 % v obdobju obračunanih kosmatih zavarovalnih premij po pogodbah, sklenjenih v tujini, mora v pojasnilih k računovodskim izkazom znesek v obdobju obračunanih kosmatih zavarovalnih premij razčlenjevati na del, obračunan po pogodbah, sklenjenih v Sloveniji, in na del, obračunan po pogodbah, sklenjenih v tujini, pri čemer posebej izkazuje del, ki ga dosega po pogodbah, sklenjenih v državah članicah Evropske skupnosti.

32.48. Kadar zavarovalnica zmanjša prenosne premije za del v obračunskem obdobju nastalih stroškov pridobivanja zavarovanj, mora zneske odšteti stroškov razkrivati v pojasnilih k računovodskim izkazom.

32.49. Kadar je razlika med škodnimi rezervacijami za že nastale, a v začetku obračunskega leta še ne rešene škode ter vsoto za te škode v obračunskem letu izplačanih odškodnin in na koncu obračunskega leta zanje še vedno oblikovanih rezervacij pomembna, jo mora zavarovalnica v pojasnilih k računovodskim izkazom razčleniti po vrstah zavarovanj in zneskih. Če zavarovalnica uporabi pri oceni obveznosti v okviru škodnih rezervacij postopek diskontiranja, mora v pojasnilih k računovodskim izkazom opredeliti zneske rezervacije pred diskontiranjem, vrste škodnih zahtevkov, pri katerih je uporabila postopek diskontiranja, ter pri vsaki vrsti postopke in osnove za oceno odškodnine in diskontiranje.

32.50. V pojasnilih k računovodskim izkazom mora zavarovalnica razkrivati

- seznam vseh pomembnih (če je lastniški delež zavarovalnice 20-odstoten ali večji) povezanih družb, ki vsebuje njihova imena, države, v katerih so vpisane v registre ali imajo v njih sedeže, ter njihove kapitalske deleže in glasovalne deleže, če se razlikujejo od kapitalskih deležev;
- naravo razmerja med zavarovalnico in posamezno odvisno družbo (če je lastniški delež zavarovalnice 50-odstoten ali večji);
- poslovanje s povezanimi osebami med letom ter
- način uporabe kapitalske metode pri obračunavanju povezanih družb.

32.51. Če so zneski ostalih finančnih naložb (B.III.7 v bilanci stanja) ter zalog in drugih sredstev (D.IV.1 in D.IV.2 v bilanci stanja) pomembni, jih mora zavarovalnica v pojasnilih k računovodskim izkazom podrobneje razčleniti.

32.52. Če je znesek naložb v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, pomemben, ga mora zavarovalnica v pojasnilih k računovodskim izkazom razčleniti, kot je razčlenjen znesek naložb v točki B bilance stanja, ter razčlenjevati prihodke in odhodke v zvezi s temi naložbami, kot so razčlenjeni v točkah B.II in B.IX.

32.53. Zavarovalnica mora v pojasnilih k računovodskim izkazom razkrivati:

- povečanje matematičnih rezervacij iz dela razlike med uresničeni in načrtovani zneski, ki izhaja iz kalkulativnih sestavin premije življenjskih zavarovanj ali/in deleža v dobičku iz skupine življenjskih zavarovanj,
- osnove za opredelitev dela razlike iz prve alineje SRS 32.53 ter
- osnove za razporeditev tega dela razlike na posamezna zavarovanja.

Če so kaki podatki v zvezi z obveznimi razkritji v pojasnilih k računovodskim izkazom zavarovalnic zajeti v aktuarsko poročilo, se šteje, da so ti podatki razkriti v skladu s SRS 32, če zavarovalnica aktuarsko poročilo priloži k pojasnilom k računovodskim izkazom.

32.54. Če so zneski odhodkov za bonuse in popuste pomembni, jih mora zavarovalnica v pojasnilih k računovodskim izkazom ločevati na odhodke za bonuse in odhodke za popuste.

32.55. Zavarovalnica mora v pojasnilih k računovodskim izkazom razkrivati osnove za razporejanje donosov naložb, ki jih iz izkaza izida iz življenjskih in zdravstvenih zavarovanj prenese v izid zavarovalnice ter iz izida zavarovalnice v izid iz drugih zavarovanj.

32.56. Zavarovalnica mora v pojasnilih k računovodskim izkazom izkazovati zneske za poslovno leto obračunanih provizij za neposredne zavarovalne posle, v tem okviru pa znesek provizij za sklepanje, obnavljanje in izterjevanje zavarovanj, za upravljanje zavarovalnega portfelja in drugih provizij.

32.57. Zavarovalnica mora v pojasnilih k računovodskim izkazom izkazovati po tržnih vrednostih tiste naložbe v zemljišča in zgradbe ter tiste finančne naložbe, ki jih v bilanci stanja izkazuje po izvirnih oziroma indeksiranih izvirnih vrednostih, in po izvirnih oziroma indeksiranih izvirnih vrednostih tiste naložbe v zemljišča in zgradbe ter tiste finančne naložbe, ki jih v bilanci stanja izkazuje po poštenu vrednosti.

32.58. Zavarovalnica mora v pojasnilih k računovodskim izkazom razkrivati podlage za razčlenitev kapitala po osnovnih oblikah zavarovanj. Te podlage opredeli v računovodskih usmeritvah.

32.59. Zavarovalnica mora v pojasnilih k računovodskim izkazom razkrivati stroške izvajanja zavarovalne dejavnosti po naravnih vrstah, pri posrednih stroških pa tudi podlage za njihovo razporejanje. Poleg tega mora razkrivati način razporejanja naravnih vrst stroškov na funkcionalne skupine stroškov in na stroškovne nosilce.

32.60. Zavarovalnica mora v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti čisti poslovni izid v obračunskem obdobju po osnovnih oblikah zavarovanj.

32.61. Zavarovalnica mora v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti zneske sredstev (skupine za odtujitev) za prodajo in obveznosti, vključenih v skupine za odtujitev.

C. Opredelitve ključnih pojmov

32.62. V tem standardu je uporabljenih nekaj izrazov, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme.

- a) **Osnovne oblike zavarovanj** so življenjska zavarovanja, zdravstvena zavarovanja, ki jih zavarovalnice izvajajo po načelih življenjskih zavarovanj, druga zavarovanja ter pozavarovanje.
- b) **Podskupino zavarovanj** sestavljajo sorodne vrste zavarovanj (na primer podskupina zavarovanje odgovornosti, ki jo sestavljajo zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil, zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov, zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil in splošno zavarovanje odgovornosti).
- c) **Enota zavarovalnih storitev (enota zavarovanj)** je vrsta ali podvrsta zavarovalnih storitev (zavarovanj), za katera veljajo isti zavarovalni pogoji in isti cenik.
- č) **Kosmata zavarovalna premija** je celoten znesek zavarovalne premije, sestavljen iz funkcionalne premije in obratovalnega dodatka.
- d) **Funkcionalna premija** je premija, sestavljena iz stroškov preventivne dejavnosti in tehničnih premij.
- e) **Obratovalni dodatek** je del kosmate zavarovalne premije, ki je vračunan za pokrivanje obratovalnih stroškov in za morebitni vračunani dobiček (na primer v delniški družbi).
- f) **Čista zavarovalna premija** je razlika med obračunano kosmato zavarovalno premijo in obračunano pozavarovalno premijo.
- g) **Tehnična premija** je premija za nadomeščanje škod; izračuna se po aktuarskih postopkih.
- h) **Kosmati znesek škode** (strošek škode) je znesek odškodnine in cenilnih stroškov.
- i) **Odškodnina** je zavarovalnina, do katere je zavarovanec ali drug upravičenec upravičen v primeru uresničitve zavarovanega nevarnostnega dogodka.
- j) **Cenilni stroški** so zunanji in notranji stroški ocenitve upravičenosti in zneska odškodninskih zahtevkov za škodne primere s sodnimi stroški in stroški izvedencev vred.
- k) **Tehnične rezervacije** so po aktuarskih postopkih na podlagi škodnega procesa ocenjene sedanje obveze, ki se bodo po predvidevanjih pojavile na podlagi sklenjenih zavarovanj.
- l) **Matematične rezervacije** so matematično-statistično ocenjene sedanje vrednosti bodočih obveznosti iz dolgoročnih zavarovanj, zmanjšane za sedanje vrednosti ocenjenih bodočih vplačil tehničnih premij življenjskih, zdravstvenih in drugih dolgoročnih zavarovanj, pri katerih je po zakonu obvezno oblikovanje matematične rezervacije.

- m) **Škodne rezervacije** so ocenjene pričakovane obveznosti iz uresničenih nevarnostnih dogodkov, ki so do dneva bilanciranja prijavljeni, a še ne rešeni, in tudi tistih, za katere je zelo verjetno, da so uresničeni, čeprav še niso prijavljeni. V škodnih rezervacijah izkazane obveznosti je treba zmanjšati za morebitna že izvedena predplačila za še ne rešene škode.
- n) **Rezervacije za bonuse in popuste** so rezervacije za vnaprej vračunane stroške bonusov in popustov, ocenjene na podlagi nadpovprečno ugodnih škodnih procesov pri posamičnih zavarovanjih ali pa vrstah ali skupinah zavarovanj.
- o) **Izravnalne rezervacije** so rezervacije za negotove bodoče obveznosti za odškodnine, ki so posledica naključnih nihanj v letnem škodnem procesu posameznih vrst zavarovanj.
- p) **Prenosne premije** so (pri dolgoročnih zavarovanjih tudi dolgoročno) odloženi prihodki od zavarovalnih premij za tista zavarovalna kritja, ki segajo v čas po preteku obračunskega obdobja.
- r) **Druge tehnične rezervacije** so druge zakonsko dovoljene oblike časovnega izravnavanja nevarnosti, na primer rezervacije za staranje, če zavarovalnica izvaja zdravstvena zavarovanja, in rezervacije za še ne iztečene nevarnosti iz naslova zavarovalnih poslov. Slednje se nanašajo na premalo obračunane premije za tiste škodne primere, ki bodo nastali po obstoječih zavarovalnih pogodbah po dnevu bilanciranja ter jih je mogoče na dan bilanciranja predvideti z dovolj veliko verjetnostjo in so posledica neugodnih sprememb v škodnem procesu pri zavarovanjih določene osnovne enote zavarovanj, ki pri oblikovanju premij za to enoto zavarovanj še niso mogle biti upoštewane, ker niso bile znane ali jih ni bilo mogoče predvideti.
- s) **Izid zavarovalnice** je sestavljen iz izidov iz zavarovanj, donosov naložb, ki niso financirane iz tehničnih virov, ter razlike med drugimi prihodki in odhodki pri delovanju zavarovalnice.

Č. Pojasnila

32.63. Vse določbe, ki v tem standardu obravnavajo pozavarovanja, se nanašajo tudi na sozavarovanja, in sicer na neposredna in posredna sozavarovanja, ko gre za sredstva in obveznosti do njihovih virov, in le na posredna sozavarovanja, ko gre za poslovnoizidne tokove.

32.64. Vse določbe, ki v tem standardu opredeljujejo življenjska zavarovanja, se nanašajo tudi na zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo po enakih tehničnih načelih kot življenjska zavarovanja. Druga zdravstvena zavarovanja so zajeta v osnovno obliko drugih zavarovanj (drugih osebnih in premoženjskih zavarovanj).

32.65. Vse določbe, ki v tem standardu opredeljujejo pozavarovanja, se v pozavarovalnici po duhu uporabljajo za njihove retrocesijske posle.

32.66. Finančne naložbe v povezane (odvisne in pridružene) družbe, ki sestavljajo skupino, pa niso zavarovalnice, se v skupinskih računovodskih izkazih zavarovalnice obračunavajo po kapitalski metodi.

32.67. Prihodke in odhodke, ki se nanašajo na zavarovanja in pozavarovanja, ter tehnične rezervacije in prenosne premije pripozna zavarovalnica v čistih zneskih, to je v lastnih deležih zavarovalnice, sicer pa jih v poslovnih knjigah spremlja v kosmatih zneskih s popravki za pozavarovalni del.

32.68. Osnovni kapital v vzajemni zavarovalnici je ustanovni kapital družbe.

32.69. (K SRS 32.7) Policno posojilo je posojilo, ki ga dá zavarovalnica življenjskemu zavarovalcu na podlagi police o sklenjenem življenjskem zavarovanju.

32.70. (K SRS 32.7) Finančne naložbe pozavarovalnic pri cedentih so tisti deli obračunanih pozavarovalnih premij, ki jih pozavarovalnice na podlagi pozavarovalnih pogodb

vežejo kot jamstvo za bodoče izpolnjevanje svojih obveznosti. Zavarovalnice izkazujejo na tej podlagi obveznosti za finančne naložbe pozavarovalnic.

32.71. (K SRS 32.19) Kadar zajema zavarovalnica pri zavarovanjih, za katere zakon predpisuje oblikovanje matematičnih rezervacij, med matematične rezervacije tudi del, ki se nanaša na čiste prenosne premije in na rezervacije za bonuse in popuste pri teh zavarovanjih, v čistih prenosnih premijah ter rezervacijah za bonuse in popuste tega dela ne izkazuje.

Če zavarovalnica izračunane matematične rezervacije zmanjša za del v obračunskem obdobju nastalih stroškov pridobivanja zavarovanj (Zillmerjev postopek), med aktivnimi časovnimi razmejitvami ne sme imeti nevračunanih stroškov pridobivanja zavarovanj.

32.72. (K SRS 32.26) Stroški pridobivanja zavarovanj zajemajo tako neposredne stroške sklepanja zavarovanj, na primer sklepne provizije, kot tudi posredne stroške sklepanja zavarovanj, na primer stroške reklame ter stroške izdelovanja ponudb in izdajanja polic.

32.73. (K SRS 32.26) Med druge stroške naložb všteva zavarovalnica stroške vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev in druge stroške naložb razen stroškov amortizacije teh sredstev in stroškov financiranja teh naložb.

32.74. (K SRS 32.29) Odhodki za čiste obratovalne stroške so v zavarovalnici obratovalni stroški, zmanjšani za prejete pozavarovalne provizije za pokrivanje dela teh stroškov in deleže v pozitivnem tehničnem izidu iz posameznih pozavarovalnih pogodb.

32.75. (K SRS 32.40.) Dolgoročna posojila, najeta pri bankah in drugih finančnih organizacijah, izkazuje zavarovalnica v bilanci stanja med obveznostmi v postavki F.IV, in ne F.III.

32.76. Dobičke in izgube pri odtujitvah sredstev tehničnih virov izkazuje zavarovalnica med prihodki oziroma odhodki naložb.

32.77. Obveznosti, za katere je pogodbeno določeno, da se v primeru stečaja ali likvidacije zavarovalnice poravnava po poravnavi vseh drugih dolgov, izkazuje zavarovalnica v bilanci stanja kot podrejene obveznosti (Obveznosti, B).

D. Datuma sprejetja in začetka uporabe

32.78. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji 17. novembra 2005. K njemu sta dala soglasje minister za finance in minister za gospodarstvo. Zavarovalnice, ki imajo poslovno leto enako koledarskemu, ga začnejo uporabljati s 1. januarjem 2006, preostale zavarovalnice pa s prvim poslovnim letom, ki se začne po tem datumu.

Zavarovalnice z dnem začetka uporabe tega standarda prenehajo uporabljati SRS 32 – Računovodske rešitve v zavarovalnicah (2002).